

Ordförande har ordet

Årets aktiviteter är över och planerna på nästa års börjar ta form. Verkeån kan bli temat för vandringen. Ån har stor betydelse för områdets karaktär och utveckling på många spännande sätt. Har ni uppslag hör gärna av er.

Stigalund är också en mycket levande del av Haväng. I detta blad ger vi en liten bild av gården och dess roll.

Haväng

Gården Stigalund

Marken ovanför Stenören var före enskiftet, 1827, samfälld mark som användes som bete och kallades för Ravlunda lund. Vid enskiftet övergick ägandet till Christinehofs fideikommiss. Den sammanlades då med gården Raflunda lund eller som den också kallades Stigalund. Idag kallar vi denna gård för Stigalund och det liknar det namn som gården hade på den danska tiden, Stillundt. 1980 köpte Stiftelsen för Skånes Fritidsområden marken mellan Vitemölla och Haväng. År 1987 köpte Agne Brogårdh gården med tillhörande mark av stiftelsen.

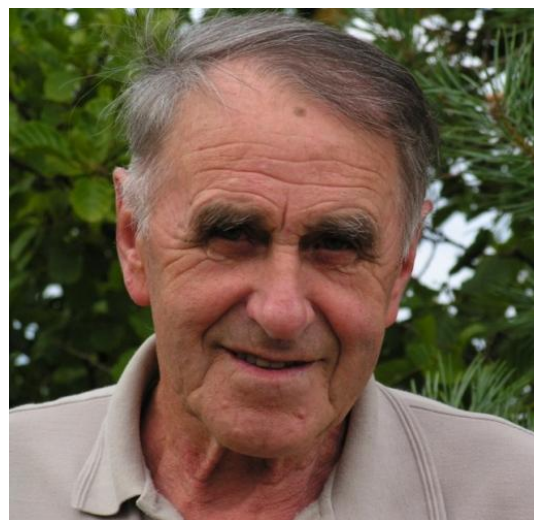
Stigalund brukas av Agne och hans son Bengt som är femte och sjätte generation av familjen Brogårdh på Stigalund. Uppfödning av kor är huvudsysselsättningen för gården. Den magra och kalkrika marken nyttjas till bete. Marken som Stigalund brukar sträcker sig idag från gården Kumla, strax norr om Vitemölla, till Skepparpsån. Totalt är det en areal om 200

hektar, som brukas. En del ägs av Stiftelsen för Skånes Fritidsområden och resten av familjen Brogårdh. Genom att marken betas av de cirka 100 korna hålls den öppen och fri från sly. Idag är det en mycket vacker hedmark i norr och en öppen, karaktärsfull barrskog med inslag av lövträd och buskar i söder. Ravinen längs Klammersbäck är en fantastisk naturupplevelse inte minst om våren.

Alla vi som vistas i de här markerna är tack-samma att Stigalund är en levande gård som drivs i samspel med naturen.

– Betesdjuren gör att folk kan njuta av en fantastisk flora och fauna. Här är en vidunderlig utsikt över Hanöbukten från backarna nordost om Stigalund. Mellan gården och Stenören fanns det en skjutbana, under åren 1901 till 1910. Skjutbanan tillhörde Albo Skytteförening. Man kan fortfarande se en liten kulle ute i betesmarken som utgjorde kulfånet på skjutbanan.

– Strax söder om Klammers bäck fanns det på 1860-talet ett tegelbruk med tre ugnar, som drevs av lantbrukaren på Stigalund som också var tegelmästare. Liksom det betydligt äldre tegelbruket söder om Verkeån så hade man lagt dem där det fanns tillgång till allt man behövde, -lera, sand, ved och vatten-, berättar Agne Brogårdh

Aktiviteter

Havängsvandring

Den 5 augusti tog *Kent Ljungberg*, skötselansvarig för naturreservaten på Länsstyrelsen i Kristianstad, oss med på en synnerligen intressant tur över Stigalunds ängar, ner mot Stenören och vidare bort över Vitemölla Strandbackar. Temat var **"Naturreservaten vid Haväng"**. Vad vi inte fick reda på om Naturreservat, som vi haft sedan 100 år, hur de ingår i "Natura 2000" från 1985 och vad som gör markerna vi vandrade över så speciella och värdefulla är knappast värt att veta. Vi var drygt 80 personer som njöt av en kunskapsräddad, härlig söndagsförmiddag i guda-benådad natur.

"Natura 2000" är ett nätverk av värdefull natur i EU. Valet av områden till "Natura 2000" har gjorts för att hejda utrotningen av arter och livsmiljöer i Europa. Bara i Skåne finns det mer än 200, "Natura 2000" områden.

Varför vandrar vi?

Havängsvandringarna har ett syfte som sträcker sig bortom att bjuda på en intressant och skön söndagstur.

Havängs Museiförening kom till för att värna Havängsområdets särprägel och ursprungliga identitet. Det gör vi genom att informera om områdets natur och kulturhistoriska värden i Lindgrens Länga och Stenörens ålabod, som ingår i Havängs Utemuseum. Men vi gör det också i högsta grad genom Havängsvandringarna, där vi år efter år bjuder in kunniga personer som berättar initierat och inspirerande om natur eller kultur runt Haväng. Vi tror att det man upplever, lär sig mer om och lär sig uppskatta, det är man också mån om att värda.

Några exempel på Havängsvandringar

2006 berättade *Nils Malmer*, professor i växtekologi vid Lunds Universitet och sakkunnig i Havängsrådet, om "Ravlundaheden – från forntid till nutid" .

2005 informerade Kapten *Krister Alriksson*, skjutfältschef och överstelöjtnant *Bo Hansson*, stf Regementschef P7, om militärens framtid och om heden/skjutfältets roll i detta sammanhang. Ravlundaheden ingår i "Natura 2000".

2004 fick vi veta mer om Livet på Knäbäck med *Lena Alebo*, chef för Österlens Museum i Simrishamn, som ciceron.

Nu gäller det för oss i styrelsen att leva upp till förväntningarna på kommande vandringar!

Havängskväll

Efter Årsmötet den 14 Juli var det som vanligt dags för Havängskvällen. Årets tema var **"Österlen med inspiration av Olle Adolphsson"**. *Susanne Brogårdh*, *Ulf Pyk* och *Ingmar Collmo* stod för sång och musik. *Claes Göran Söllgård*, bjöd på prosa, poesi och Piraten. Susanne, som växt upp på Stigalund, känner vi igen från "gamla" Albotrall, Ulf och Ingmar = "Pyk och Pack". Claes Göran hör i vardagslag hemma på Malmö Dramatiska Teater. En mycket lyckad kväll med ca 120 deltagare, med mycket Österlen, mycket Olle, mycket Piraten och – som vanligt – mycket fint väder. Tills publiken hade gått, instrument och annat hopplökat – då kom regnet!

Föreningen

Föreningens hemsida

Adressen är: www.havangs-utemuseum.se

Havängs Museiförening
Kyrkbacken 1, 277 37 Kivik
Tfn 0414-74016
Bg 5932-9680

Foto Jonasson